

# Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 20.01.1966, sp. zn. 6 Cz 135/65, ECLI:CZ:NS:1966:6.CZ.135.1965.1

**Číslo:** 40/1966

**Právní věta:** Podle předpisů o sociálním zabezpečení nutno rozlišovat dobu zařazení do pracovního útvaru podle vl. nař. č. 223/1938 Sb. a dobu, po kterou občan odsouzený k výkonu trestu odnětí svobody byl zařazen k pravidelnému výkonu prací v rozsahu obvyklém u pracovníků; tuto dobu je posuzovat, pokud jde o důchodové nároky, jedině podle § 53 vyhl. č. 102/1964 Sb.

**Soud:** Nejvyšší soud ČSSR

**Datum rozhodnutí:** 20.01.1966

**Spisová značka:** 6 Cz 135/65

**Číslo rozhodnutí:** 40

**Číslo sešitu:** 4

**Typ rozhodnutí:** Rozhodnutí

**Hesla:** Sociální zabezpečení

**Předpisy:** 223/1938 Sb. 102/1964 Sb. § 4  
§ 53

**Druh:** Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

**Sbírkový text rozhodnutí:**

*Č. 40/1966 sb. rozh.*

Podle předpisů o sociálním zabezpečení nutno rozlišovat dobu zařazení do pracovního útvaru podle vl. nař. č. 223/1938 Sb. a dobu, po kterou občan odsouzený k výkonu trestu odnětí svobody byl zařazen k pravidelnému výkonu prací v rozsahu obvyklém u pracovníků; tuto dobu je posuzovat, pokud jde o důchodové nároky, jedině podle § 53 vyhl. č. 102/1964 Sb.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 20. ledna 1966, [6 Cz 135/65.](#))

Žádost navrhovatele ze dne 4. 2. 1965 o přiznání plného starobního důchodu byla rozhodnutím odpůrce zamítnuta s odůvodněním, že navrhovatel nesplnil podmínku 25 roků zaměstnání, takže mu nevznikl nárok na plný starobní důchod podle § 11 odst. 1 zák. č. 101/1964 Sb.

Ve svém opravném prostředku namítal navrhovatel, že mu odpůrce neprávem nezapočetl dobu zaměstnání v letech 1925 až 1928, kdy pracoval jako zástupce pojišťovny, a dále dobu od 28. 11. 1947 do 23. 11. 1951, kdy po dobu výkonu trestu pracoval.

Městský soud v Praze rozhodnutí odpůrce zrušil s odůvodněním, že doba zaměstnání v letech 1925

až 1928 prokázána nebyla, že však navrhovateli jako dobu zaměstnání nutno započítat dobu od r. 1947 do r. 1951. Tuto dobu výkonu trestu pokládal Městský soud v Praze za dobu strávenou v pracovním útvaru obdobným pracovnímu útvaru podle vl. nař. č. 223/1938 Sb., kterou nutno hodnotit podle § 6 zák. č. 101/1964 Sb. a § 4 písm. a) vyhlášky č. 102/1964 Sb.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu tak, že tímto rozsudkem byl porušen zákon a toto rozhodnutí zrušil.

Z odůvodnění:

Nárok na plný starobní důchod má pracovník, který byl zaměstnán nejméně 25 roků a v době trvání zaměstnání nebo do dvou roků po jeho skončení dosáhl věku 60 let ( § 11 zák. č. 101/1964 Sb.). Dobou zaměstnání se podle § 6 zák. č. 101/1964 Sb. rozumí především doba trvání pracovního poměru; podle odstavce 3 tohoto paragrafu se však za dobu zaměstnání pokládají také jiné doby podle ustanovení prováděcích předpisů. Tímto prováděcím předpisem je § 4 vyhlášky č. 102/1964 Sb., podle něhož se za dobu zaměstnání považuje také doba, po kterou pracovník byl zařazen do pracovního útvaru podle vl. nař. č. 223/1938 Sb. Městský soud v Praze dospěl k závěru, že doba výkonu trestu je dobou zařazení do pracovního útvaru ve smyslu tohoto ustanovení, neboť jde o zařazení do pracovního útvaru obdobného charakteru, jaký měly pracovní útvary zřízení vl. nař. č. 223/1938 Sb. S tímto závěrem však nelze souhlasit. Podle § 1 vl. nař. č. 223/1938 Sb. byly pracovní útvary podle tohoto nařízení zřízeny k dočasnému hospodářskému zajištění nezaměstnaných osob a k využití jejich pracovních schopností pro všeobecně prospěšné úkony. Do těchto pracovních útvarů mohli být zařazeni nezaměstnaní občané, kteří dovršili 18. rok věku ( § 5 odst. 1). Tito občané museli být z pracovního útvaru propuštěni, prokázali-li hodnověrně, že si opatřili stálé zaměstnání ( § 14). O zařazení osob do těchto pracovních útvarů rozhodovaly okresní úřady na základě evidence vedené podle přihlášek nezaměstnaných ( § 5 odst. 2). Je tedy zcela nepochybné, že pracovní útvary podle vl. nař. č. 223/1938 Sb. měly zcela jinou povahu, než pracovní útvary, ve kterých pracovali odsouzení po dobu výkonu trestu odnětí svobody.

Nelze ovšem také přehlížet, že předpisy o sociálním zabezpečení výslovně rozlišují dobu zařazení do pracovního útvaru podle vl. nař. č. 223/1938 Sb. a dobu, po kterou občan odsouzený k výkonu trestu odnětí svobody byl zařazen k pravidelnému výkonu prací v rozsahu obvyklém u pracovníků. Protože odsouzený po dobu výkonu trestu odnětí svobody nekoná práce v pracovním poměru ani poměru obdobným, vztahují se na něho předpisy o sociálním zabezpečení jen v rozsahu, v jakém to předpisy o sociálním zabezpečení výslovně stanoví. Tímto předpisem je ustanovení § 53 vyhlášky č. 102/1964 Sb., provádějící ustanovení § 1 odst. 1 č. 1 písm. b) zák. č. 101/1964 Sb. Podle ustanovení § 53 odst. 1 vyhlášky č. 102/1964 Sb. vzniká důchodové zabezpečení odsouzeného, který v době výkonu trestu odnětí svobody je zařazen k pravidelnému výkonu prací v rozsahu obvyklém u pracovníků, dnem zařazení na tyto práce, nejdříve však dnem 1. 1. 1953.

Protože tedy navrhovatel byl v letech 1947 a 1951 ve výkonu trestu odnětí svobody, možno tuto dobu pro jeho důchodové nároky posuzovat jedine podle citovaného ustanovení § 53 vyhlášky č. 102/1964 Sb., které nepřipouští, aby za dobu zaměstnání, zhodnotitelnou pro vznik nároku na starobní důchod, byla pokládána doba výkonu trestu odnětí svobody před 1. 1. 1953.

Vycházel-li Městský soud v Praze z jiného právního názoru, porušil tím zákon v ustanovení § 11 odst. 1 zák. č. 101/1964 Sb. a § 4 písm. a) a § 53 odst. 1 vyhl. č. 102/1964 Sb.